

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๙/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๙/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

{ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
นายวิรัช บัญรุ่ง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ลงวันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง
ที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น
กรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ

ของนางสาวมยุรี นาคเมือง คู่สมรสที่อยู่กินฉันสามีภริยากัน ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ
ผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังเป็นยุติว่า
ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และ
จดทะเบียนหย่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ และ
พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาทำหนังสือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓
ต่อมาวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาทำหนังสือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในชื่อ
ของนางสาวมยุรี คือ ๑. บัญชีเงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี ๒. หุ่นบริษัทนิยมชัยการเกษตร จำกัด
๓. ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ๙ แปลง ๔. ห้องชุด ๑ ห้อง ๕. ยานพาหนะ ๕ คัน และ
๖. หนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ บัญชี กับชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อผู้ร้องว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่ได้
มีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยากันแล้ว ต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่บิดามารดาเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็กเท่านั้น ผู้ร้อง
พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ

เอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ต่อมาวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ และยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี นาคเมือง ซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว ยังอยู่กินกันฉันสามีภริยา อันถือว่าเป็นคู่สมรสที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสต่อผู้ร้องด้วยหรือไม่ เห็นว่า แม้ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนหย่าขาดจากนางสาวมยุรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แต่ได้ความว่าภายหลังจากผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ แล้ว ในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นหนังสือต่อนางสาวธัญญพัทธ์ สนแก้ว เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สิน สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ ระบุว่า ภายหลังหย่ากับนางสาวมยุรีแล้ว ผู้ถูกกล่าวหายังอยู่บ้านเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบข้อมูลจากเฟซบุ๊กของผู้ถูกกล่าวหาและของนางสาวมยุรี ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๔ ว่ามีการนำข้อมูลและรูปภาพเข้าสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับครอบครัว และแสดงออกถึงความสัมพันธ์ของสามีภริยาและบุตรเป็นปกติในช่วงปี ๒๕๖๑ จนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ สำหรับข้อมูลจากแอปพลิเคชันไลน์ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๕ ก็พบว่าผู้ถูกกล่าวหายังใช้ภาพถ่ายคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีในลักษณะใกล้ชิดกันแสดงตนในโปรไฟล์แอปพลิเคชันดังกล่าว ซึ่งข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงต่อผู้ร้องและลงในสื่อสังคมออนไลน์

โดยเปิดเผยต่อบุคคลทั่วไปนี้ ล้วนเกิดขึ้นในขณะที่ผู้ร้องยังมีได้แจ้งข้อกล่าวหาคดีนี้ เชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาให้ข้อมูลไปตามที่เป็นจริง เมื่อพิจารณาประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีในช่วงปลายปี ๒๕๖๓ ของนายธงชัย สุวรรณชัย นักสืบสวนคดีทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๕ ในระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยนายธงชัยได้ร่วมกับพวกแฝงตัวเป็นตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยและเครื่องมือการเกษตรเข้าไปยังบริเวณร้านขายสินค้าการเกษตรของบริษัทนิยมชัยการเกษตร จำกัด ซึ่งเป็นที่อยู่และเป็นกิจการของนางสาวมยุรี สืบสวนจนได้ความจากพนักงานในร้านให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่านางสาวมยุรีเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหา นอกจากนั้นยังได้สอบถามแหล่งข่าวบุคคลอื่นก็ได้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า เป็นที่ทราบกันทั่วไปของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลกันจั่วผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีเป็นสามีภริยากัน ซึ่งนายธงชัยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ไปตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่ปรากฏว่ารู้จักหรือมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหาก่อน ไม่มีเหตุให้ระแวงว่าจะสืบสวนและให้ข้อมูลโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงใด จึงมีความน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะเมื่อนายธงชัยได้เบิกความถึงแหล่งที่มาของข้อมูลว่า ประกอบด้วยแหล่งข่าวบุคคลในพื้นที่ ผู้นำชุมชน อดีตข้าราชการ รวมทั้งข้าราชการที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ และใช้วิธีการสอบถามด้วยคำถามแบบไม่ระบุเจาะจง แม้เป็นพยานบอกเล่า แต่ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มาและข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยาน น่าเชื่อว่าสามารถพิสูจน์ความจริงได้ จึงรับฟังประกอบกับพยายามหลักฐานอื่นได้ พยานหลักฐานจากทางใต้สวนจึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังมีพฤติการณ์อยู่กินกันฉันสามีภริยามาจนถึงช่วงเวลาที่มีการตรวจสอบ ส่วนที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า หลังจดทะเบียนหย่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีพยายามปรับตัวแก้ไขพฤติกรรมของแต่ละฝ่ายเพื่อจะกลับมาใช้ชีวิตในฐานะสามีภริยากันแต่ได้ยุติความสัมพันธ์กันไปอย่างเด็ดขาดเมื่อปลายเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ จากนั้นต่างฝ่ายต่างคง

ทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบุตร ก็ล้วนเป็นเรื่องที่รู้จักเฉพาะผู้ถูกกล่าวหา นางสาวมยุรีและคนใกล้ชิดในครอบครัว โดยเฉพาะผู้กล่าวหาและนางสาวมยุรีต่างเบิกความยืนยันว่าไม่ต้องการให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นเรื่องเล็ก เพราะทั้งสองเป็นที่รู้จักและเคารพนับถือของคนในชุมชน ยิ่งเป็นเหตุผลสนับสนุนว่าในขณะที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยแสดงให้เห็นว่ามีสถานะเป็นสามีภริยา หรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะดังกล่าว อันถือว่านางสาวมยุรีเป็นคู่สมรส ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ.๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสด้วย การที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในชื่อของนางสาวมยุรีซึ่งถือเป็นคู่สมรส คือ ๑. บัญชีเงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี ๒. หุ่นบริษัทนิยมนัยการเกษตร จำกัด ๓. ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ๙ แปลง ๔. ห้องชุด ๑ ห้อง ๕. ยานพาหนะ ๕ คัน และ ๖. หนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ บัญชี ว่าเป็นทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหาที่มีอยู่ในช่วงที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง ทั้งที่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงต่อผู้ร้องตามเอกสารหมายเลข ๘ ว่าขณะนั้นผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังพักอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และทรัพย์สินกับหนี้สินดังกล่าวล้วนมีหลักฐานเป็นหนังสือที่ปรากฏเป็นชื่อของนางสาวมยุรี โดยเฉพาะบางรายการ เช่น ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๗๙๐ และเลขที่ ๒๐๔๒๗ ตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นทรัพย์สินที่นางสาวมยุรีซื้อจากการตลาดผู้ถูกกล่าวหา ส่วนบัญชีเงินฝากธนาคารก็ปรากฏว่าบางรายการยังมีความเคลื่อนไหวทางบัญชี ซึ่งเชื่อได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาหรือควรรู้ถึงการมีอยู่ของทรัพย์สินและหนี้สินของ

คู่สมรสดังกล่าว ในขณะที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินเป็นอย่างดี และอยู่ในวิสัยที่ผู้ถูกกล่าวหาจะแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องได้ และการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ถูกกล่าวหาในฐานะรองผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องรู้และตระหนักว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนรับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดงตามบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นมาตรการในการป้องปรามผู้ใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินของนางสาวมยุรีซึ่งถือเป็นคู่สมรส จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ อันเป็นความผิดตามคำร้อง

จึงวินิจฉัยว่า นายวิรัช บุญรุ่ง ผู้ถูกกล่าวหา จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๔ วรรคสอง (๑) ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวนับแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตลอดไป ตามมาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๑๑๔ วรรคสาม กับมีความผิดตามมาตรา ๑๖๗ ให้จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน

(อม.๓๑/๑)

- ๗ -

โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากไม่ชำระ
ค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐.

นายสาคร ตั้งวรรณวิบูลย์

เอกสารประกอบหลายรายการของนางสาวมยุรี นาคเมือง คู่สมรสที่จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย แล้วแต่ยังแสดงให้เห็นปรากฏการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีหรือภริยากัน ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ , ๑๑๔ วรรคสอง (๑) , ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว
พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จดทะเบียนหย่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ปัจจุบันผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีชื่อนางสาวมยุรีหลายรายการ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารจำนวน ๖ บัญชี หุ้นบริษัทนิมชัยการเกษตรจำกัด จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ที่ดินมีโฉนดและหนังสือรับรองการทำประโยชน์รวม ๙ แปลง ห้องชุด จำนวน ๑ ห้อง รถยนต์จำนวน ๕ คัน หนังสือเบิกเงินเกินบัญชีจำนวน ๒ บัญชี วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นเอกสารประกอบ

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและชี้แจงข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรีเมื่อปี ๒๕๕๘ แต่ปัจจุบันได้หย่าขาดจากกันแล้วเมื่อประมาณปี๒๕๖๑ ตอนนี้อยู่ (ขณะยื่นคำชี้แจง) ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังอยู่บ้านเดียวกัน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากมีบุตรด้วยกันสองคน ภริยาไม่สนับสนุนให้ลงรับตำแหน่งทางการเมือง จึงมีปัญหากัน ภริยาไม่ส่งเอกสารที่ทางผู้ร้องขอให้ผู้ร้องตรวจสอบพยานหลักฐานแล้วเห็นว่า แม้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว แต่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปของชาวบ้านในพื้นที่ว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันสามีภริยา และมีมติเสียงข้างมากกว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้วยังอยู่กินกันสามีภริยาหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสองและประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ต้องพิจารณาพยานพฤติเหตุแวดล้อมและพฤติการณ์การแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีที่ปรากฏต่อสังคมเป็นการทั่วไปประกอบกัน การนำข้อมูลเข้าสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นการแสดงออกแก่บุคคลทั่วไปว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังมีความสัมพันธ์อันเป็นสามีภริยากัน ข้อมูลจากการลงพื้นที่ของนายธงชัย สุวรรณชัย ประกอบด้วย

แหล่งข่าวบุคคลในพื้นที่ ผู้นำชุมชน อดีตข้าราชการ รวมทั้งข้าราชการที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ จึงมีสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าเชื่อถือ จะพิสูจน์ความจริงได้ ทางไตสวนผู้ร้องมีนายธงชัย สุวรรณชัย นักสืบสวนคดีทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๖ เบิกความว่า พยานได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบความสัมพันธ์ฉันสามีภริยาของผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรี พยานจึงดำเนินการตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎร -ข้อมูลโทรศัพท์ ข้อมูลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีนำข้อมูล รูปภาพ ข้อความ สนทนาเข้าสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กในลักษณะที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตแบบครอบครัว เพื่อให้เพื่อนในเฟสบุ๊กทราบว่าคุณค่าทั้งสองยังเป็นสามีภริยากัน และข้อมูลในแอปพลิเคชันไลน์ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นรูปประจำตัว ก็เป็นภาพคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีในลักษณะใกล้ชิด ตามเอกสารหมาย ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๕ และพยานลงพื้นที่สืบสวนที่ตำบลกันจระหว่ง วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยแฝงตัวเป็นตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยและเครื่องมือทางการเกษตรเข้าไปยังบริเวณร้านขายสินค้าการเกษตรของบริษัทนิมชัยการเกษตร จำกัด ที่นางสาวมยุรีเป็นเจ้าของ พบนางสาวมยุรีกำลังรับ-ทอนเงินจากลูกค้า พยานสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีจากพนักงานในร้าน ได้รับแจ้งว่า นางสาวมยุรีหรือเจ๊เมย์ เป็นภริยาของเสียเงิน ผู้ถูกกล่าวหา พยานได้สอบถามจากแหล่งข่าวบุคคลอื่นว่า เป็นที่ทราบกันทั่วไปของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลกันจระหว่งว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีเป็นสามีภริยากัน เห็นว่า การอยู่กินฉันสามีภริยาตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๔๖๑ หมายถึง การร่วมชีวิตในการครองเรือนร่วมกัน เชิดชูยกย่องฐานะของอีกฝ่ายหนึ่งฉันสามีภริยา ช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตามความสามารถและฐานะของตน ตลอดจนประพฤติปฏิบัติต่อกันเหมือนที่สามีภริยาทั่วไปกระทำต่อกัน

รวมถึงอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรซึ่งเป็นหน้าที่ร่วมกัน การพิจารณาพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีมีลักษณะอยู่กินฉันสามีภริยาหลังจากจดทะเบียนหย่าหรือไม่นั้น ผู้ร้องมีเพียงนายธงชัยมาเบิกความเป็นพยานปากเดียวที่ยืนยันพฤติการณ์การอยู่กินกันฉันสามีภริยาจากการรับฟังพนักงานในบริษัทนิมชัยการเกษตร แต่ตลอดระยะเวลา ๕ วันดังกล่าว ที่นายธงชัยเฝ้าหน้าบ้านของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี กลับไม่เคยเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีอยู่ด้วยกัน หรือไปไหนมาไหนด้วยกัน นอกจากนี้แหล่งข่าวอื่นที่นายธงชัยอ้างว่าได้ไปสอบถามได้แก่ พนักงานในบริษัทนิมชัยการเกษตร อดีตข้าราชการ ข้าราชการ และบุคคลที่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล นายธงชัยกลับไม่สามารถระบุชื่อได้ โดยอ้างว่าเป็นเรื่องปกติของการสืบสวนแหล่งข่าวบุคคล จึงไม่ได้ระบุชื่อไว้ในรายงานเพื่อความปลอดภัยของพยาน ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีเหตุคุกคามพยานดังกล่าว ทั้งคำถามที่นายธงชัยใช้ถามบุคคลในพื้นที่ก็ไม่ได้มีการบันทึกเสียง บันทึกเป็นถ้อยคำ หรือภาพเคลื่อนไหวไว้เป็นหลักฐาน จึงไม่น่าเชื่อถือ ดังนั้นข้อมูลการลงพื้นที่ของนายธงชัย จึงเป็นพยานบอกเล่า ที่ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่า นั้นไม่น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ การที่นายธงชัยมิได้นำบุคคลเหล่านั้นมาเป็นพยานได้ เพื่อให้ศาลได้พิจารณาว่า พยานดังกล่าวมีความใกล้ชิด รู้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหา กับพยานอย่างไร และไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ซักถาม แยกต่าง จึงเป็นการกล่าวอ้างลอยๆ และเมื่อผู้ร้องไม่สามารถนำพยานเหล่านั้นมาศาลได้ ก็มีเหตุจำเป็น ที่ศาลจะสามารถรับฟังพยานบอกเล่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ ได้ สำหรับข้อมูลจากแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กของผู้ถูกกล่าวหาและของนางสาวมยุรี ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๔ นั้น แม้เป็นภาพถ่ายที่แสดงออกให้เห็นถึงการใช้ชีวิตแบบครอบครัว แต่ทุกภาพจะมีบุตรชาย

หรือบุตรสาวอยู่ด้วย จึงมีลักษณะเป็นการอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรซึ่งเป็น
หน้าที่ตามกฎหมายของบิดามารดา หาได้เป็นภาพการแสดงออกถึงความสเน่หารักใคร่กันระหว่าง
ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีไม่ ส่วนข้อความสนทนาโต้ตอบกันในช่องพิมพ์ข้อความแสดงความคิดเห็น
(comment) ระหว่างนางสาวมยุรีและผู้ถูกกล่าวหาที่อาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา ยังมี
ความสัมพันธ์ฉันสามีภริยากับนางสาวมยุรีอยู่ เป็นเรื่องปกติธรรมดาของชีวิตคู่ที่เมื่อมีปัญหาแล้ว
หากมีความผูกพัน มีเยื่อใย และมีความคาดหวังที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันครอบครัว ก็ย่อมมีช่วง
ปรับตัวเข้าหากันดังที่ผู้ถูกกล่าวหาเบิกความ ส่วนข้อมูลจากแอปพลิเคชันไลน์ ที่ผู้ถูกกล่าวหาตั้ง
รูปประจำตัวเป็นภาพคู่ ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๕ นั้น ก็เป็นภาพถ่ายที่
ผู้ถูกกล่าวหาใช้มาเป็นเวลานานแล้วตั้งแต่ก่อนจดทะเบียนหย่า และต่อมาก็ได้เปลี่ยนภาพถ่ายไปแล้ว
เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา
๑๐๒ วรรคสองและประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง
หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑
กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และคู่สมรสซึ่งจดทะเบียนหย่าแต่ยังแสดงให้ปรากฏหรือมี
พฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีภริยากัน ต้องแสดงความโปร่งใสในเรื่อง
ทรัพย์สิน และหนี้สิน ซึ่งสถานะของการเป็นสามีภริยา ให้พิจารณา ณ ขณะที่มิหน้าที่ยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ
ตนเอง และคู่สมรส วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ แต่ข้อมูลความสัมพันธ์ในครอบครัวจาก
แอปพลิเคชันไลน์และเฟซบุ๊ก ปรากฏในช่วงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒
เป็นช่วงก่อนวันที่ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร

ประกอบต่อผู้ร้อง ส่วนข้อมูลการลงพื้นที่จากนายธงชัยก็เป็นพยานบอกเล่าที่ไม่อาจรับฟังได้ดังกล่าวข้างต้น พยานหลักฐานของผู้ร้องจึงฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรียังมีสถานะเป็นสามีภริยา หรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี และเมื่อได้ความดังนี้ การที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเฉพาะในส่วนของผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่เป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และไม่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่ง อันเป็นความผิดตามคำร้องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องของผู้ร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายอำพันธ์ สมบัติสภาพรกุล

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑) และ ๑๖๗

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำให้การ และพยานหลักฐานตาม
ทางไต่สวนประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูก
กล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และจดทะเบียน
หย่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกกล่าวหา
จึงเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง เมื่อเข้ารับ
ตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาพ้นจาก
ตำแหน่งในวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุกเมื่อ
วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี ได้แก่ บัญชีเงิน
ฝากธนาคาร ๖ บัญชี หุ้นบริษัทนิยมชัยการเกษตร จำกัด ๑ รายการ ที่ดิน ๙ แปลง โรงเรือนและสิ่ง
ปลูกสร้าง ๑ หลัง รถยนต์ ๕ คัน และหนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ รายการ ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๕ ถึง ร.
๒๔ และ ร.๒๖ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงและขอกกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา

หนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาแล้ว ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๐ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ และดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบัน ต่อมาวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องและให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันดังกล่าว

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า ขณะผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี นาคเมือง ยังแสดงให้เห็นปรากฏหรือมีพฤติการณ์ที่เป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีภริยากันหรือไม่ เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนของผู้ร้องได้ความตามรายงานผลการปฏิบัติราชการ กรณีตรวจสอบความสัมพันธ์การอยู่กินฉันสามีภริยาของผู้ถูกกล่าวหาตามบันทึกข้อความ งานสืบสวนคดีทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.ภาค ๖ ที่ ๓๙ (สป.๖).๐๖/๐๓๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข ร.๑๒ ประกอบคำเบิกความของนางสาวธัญญพัทธ์ สนแก้ว เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดขอนแก่น และนายธงชัย สุวรรณชัย นักสืบสวนคดีทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๖ โดยนายธงชัยได้ลงพื้นที่ตรวจสอบและสอบถามข้อมูลจากบุคคลทั่วไปและพนักงานในร้านขายสินค้าการเกษตร บริษัท นิยมชัย การเกษตร จำกัด ของนางสาวมยุรี ได้ความว่า พนักงานในร้านต่างให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่านางสาวมยุรีเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหา และเป็นที่ทราบทั่วไปของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลกันจุกว่าทั้งสองคนเป็นสามีภริยากันก็ตาม แต่ทางไต่สวนก็ได้ความเพิ่มเติมจากผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีด้วยว่า ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่ได้แจ้งบุคคลทั่วไปว่าจดทะเบียนหย่ากันแล้ว และไม่ยากให้พนักงานในร้านหรือคนในชุมชนทราบเรื่องปัญหาภายในครอบครัว โดยนางสาวมยุรีบอกเรื่องจดทะเบียนหย่ากับมารดาและน้องสาวเท่านั้น ไม่ได้บอกบิดาด้วย ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่อยากให้บุคคลภายนอกรับรู้เรื่องการหย่าของตน ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่คู่สมรสซึ่งไม่ประสบ

ความสำเร็จในชีวิตคู่ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยเรื่องดังกล่าวให้บุคคลภายนอกทราบ ดังนี้ หากพนักงานภายในร้านของนางสาวมยุรีทราบแต่เพียงว่านางสาวมยุรีเป็นภริยาผู้ถูกล่าวหา ทั้งไม่ทราบข้อเท็จจริงเรื่องการหย่าของบุคคลทั้งสอง และให้ข้อมูลตามที่เข้าใจดังกล่าวแก่นายธงชัยก็เป็นได้ เมื่อผู้ร้องมีแต่เพียงนายธงชัยมาเบิกความว่าข้อมูลที่ได้มาจากการสอบถามพนักงานในร้านของนางสาวมยุรี และแหล่งข่าวจากบุคคลภายนอกซึ่งระบุได้แต่เพียงว่าเป็นข้าราชการ ๒ ราย อดีตข้าราชการ ๑ ราย และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ ราย แต่ผู้ร้องมิได้นำบุคคลที่ให้ข้อมูลแก่นายธงชัยดังกล่าวมาไต่สวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมหรือนำบุคคลดังกล่าวมาเบิกความยืนยันต่อศาลเพื่อให้ได้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลว่ามีความเกี่ยวพันใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้ถูกล่าวหาและนางมยุรีอย่างไรและรับทราบข้อมูลมาในระยะเวลาใดเพื่อให้ข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมีน้ำหนักรับฟังมากยิ่งขึ้น ลำพังคำเบิกความของนายธงชัยเพียงปากเดียว จึงเป็นการเบิกความลอยๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน กรณียังไม่อาจถือได้ว่ามีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะต้องรับฟังพยานบอกเล่าเช่นว่านี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ยิ่งไปกว่านี้ ช่วงระยะเวลาที่นายธงชัยลงพื้นที่เข้าไปสอบถามข้อมูลคือช่วงระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นระยะเวลาภายหลังจากวันที่ผู้ถูกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันที่ผู้ถูกล่าวหา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีดังกล่าวถึง ๗ เดือน ทั้งยังได้ความจากนายธงชัยว่า ระหว่างที่เข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ พยานไม่เคยเห็นผู้ถูกล่าวหากับนางสาวมยุรีเดินไปไหนมาไหนด้วยกัน และไม่เคยเห็นผู้ถูกล่าวหาในร้านของนางสาวมยุรี ยิ่งทำให้พยานหลักฐานของผู้ร้องไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง สำหรับข้อมูลที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ที่นายธงชัยได้จากการตรวจสอบการใช้แอปพลิเคชันเฟซบุ๊กของผู้ถูกล่าวหาและนางสาวมยุรี

ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๔ นั้น แม้เป็นภาพถ่ายที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบครอบครัว และมีข้อความสนทนาระหว่างผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีในทำนองว่ายังมีสถานะความเป็นสามีภริยากัน แต่เมื่อความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ขณะผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีจดทะเบียนหย่า บุตรสาวคนโตมีอายุเพียง ๙ เดือนเศษ และนางสาวมยุรีกำลังตั้งครรภ์ บุตรคนที่สอง ย่อมเป็นธรรมดาที่ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีจะต้องร่วมกันทำหน้าที่ในฐานะบิดามารดาอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ตามกฎหมายและตามหน้าที่ศีลธรรมจรรยาในการให้ความรักความอบอุ่นแก่บุตรผู้เยาว์โดยเฉพาะในวัยเด็ก ภาพและข้อความที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวจึงยังมีอาจชี้ชัดได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังมีสถานะหรือความสัมพันธ์ฉันสามีภริยากันหรือไม่ นอกจากนี้ภาพทั้งหมดเป็นการโพสต์มาจากเฟซบุ๊กของนางสาวมยุรีเท่านั้น และอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงตุลาคม ๒๕๖๒ อันเป็นระยะเวลาก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งตามคำร้อง หลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏภาพถ่ายหรือข้อความใดๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ฉันสามีภริยาของผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีในสื่อสังคมออนไลน์อีก พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของผู้ร้องจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า ขณะผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจ ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังแสดงให้เห็นปรากฏหรือมีพฤติการณ์ที่เป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีภริยากัน ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนางสาวมยุรีต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในส่วนของนางสาวมยุรี กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจต่อผู้ร้อง จึงไม่เป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และไม่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดง

(อม.๕๐)

- ๖ -

ที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายทรงพล สงวนพงศ์

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๙/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๙/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายวริษฐ์ บุญรุ่ง ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องตามกฎหมายและประกาศของ
ผู้ร้อง ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย
ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มี
เจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี นาคเมือง คู่สมรสที่อยู่กินฉัน
สามีภริยากัน ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔
วรรคสอง (๑) และมาตรา ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายก
คำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประกอบสำนวนการไต่สวนและอุทธรณ์ของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟัง
ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และ
จดทะเบียนหย่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก

องค์การบริหารส่วนตำบลกันจู้ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นเจ้าพนักงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในชื่อของนางสาวมยุรีหลายรายการ คือ ๑. บัญชีเงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี ๒. หุ่นบริษัทนิยมชัยการเกษตร จำกัด ๓. ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ๙ แปลง ๔. ห้องชุด ๑ ห้อง ๕. ยานพาหนะ ๕ คัน และ ๖. หนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ บัญชี ผู้ร้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงและข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงและข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่ได้มีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยากันแล้ว โดยต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่บิดามารดาเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็กเท่านั้น ผู้ร้องตรวจสอบพยานหลักฐานเห็นว่า แม้หย่าขาดจากกันแล้ว ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กันฉันสามีภริยา

และมีมติด้วยเสียงข้างมากกว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น โดยไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้วยังอยู่กินกันฉันสามีภริยาหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ต้องพิจารณาพยานพฤติเหตุแวดล้อมและพฤติการณ์การแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีที่ปรากฏต่อสังคมเป็นการทั่วไปประกอบกัน นายธงชัย สุวรรณชัย พยานผู้ร้องลงพื้นที่และสอบถามผู้ให้ข้อมูลจริง แต่ไม่สามารถระบุชื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลได้ โดยอ้างว่าอาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยและหน้าที่การงานของผู้ให้ข้อมูล ทั้งนายธงชัยไม่พบเห็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาที่พึงปฏิบัติต่อภริยา เพราะนางสาวมยุรีไม่ค่อยออกงานสังคมและมีระยะเวลาตรวจสอบเพียง ๕ วัน นอกจากนี้ผู้ร้องมีข้อความและภาพถ่ายของ

ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กที่แสดงออกว่าเป็นสามีภริยากัน ทั้งผู้ถูกกล่าวหา
ชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนมีการแจ้งข้อกล่าวหาว่า หลังจดทะเบียนหย่ากันแล้ว ตอนนี้อยู่บ้านเดียวกัน
ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาว่ามิได้มีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยาแล้วขัดกับที่ปรากฏต่อสังคม จึงฟังได้ว่า
ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยานั้น เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่ง
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่นและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติ
ภาวะต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วย
ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและ
หนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยความเป็น "คู่สมรส" นั้นพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง
กำหนดให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตาม
หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็น
เป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ วรรคสอง กำหนดให้บุคคลซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้
จดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐ หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงาน

ของรัฐและต่อมาได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีพฤติการณ์
ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีหรือภริยากัน ดังนี้ ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรีหรือไม่ ข้อเท็จจริงต้องได้ความว่านางสาวมยุรีเป็น
คู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหาตามคำจำกัดความที่กฎหมายและประกาศของผู้ร้อง ดังกล่าว คดีนี้ตามทาง
ไต่สวนได้ความจากนางสาวธัญญพัทธ์ สนแก้ว เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินชำนาญการและ
นายธงชัย สุวรรณชัย นักสืบสวนคดีทุจริตชำนาญการ เบิกความประกอบรายงานการไต่สวนของ
ผู้ร้องเอกสารหมายเลข ร.๔ และบันทึกข้อความพร้อมเอกสารประกอบหมายเลข ร.๑๒ เบิกความเชื่อมโยง
กันว่า นายธงชัยลงพื้นที่สำรวจและแฝงตัวเข้าไปในร้านของนางสาวมยุรีพบว่าผู้ถูกกล่าวหา
มีพฤติการณ์แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในลักษณะการอยู่กินกันฉันสามีภริยากับนางสาวมยุรี และ
เป็นที่ทราบกันทั่วไปของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลกันจวบว่าบุคคลทั้งสองยังเป็นสามีภริยากัน ยังมีการ
แสดงออกให้ปรากฏบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ถึงความสัมพันธ์ในลักษณะสามีภริยาต่อสาธารณชน
โดยผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียอมรับว่าหลังจดทะเบียนหย่ายังพยายามปรับตัวแก้ไขพฤติกรรม
ของแต่ละฝ่ายเพื่อที่อาจจะกลับมาใช้ชีวิตในฐานะสามีภริยากันต่อไปได้ แต่ก็ได้ความจากนางสาวมยุรี
นายวิชาญ อ่อนอินทร์ และนายดาราคดี บุญรุ่ง พยานผู้ถูกกล่าวหาในทำนองเดียวกันว่า
ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีเลิกกันเด็ดขาดและไม่ยุ่งเกี่ยวกันอีกตั้งแต่ประมาณเดือนธันวาคม
๒๕๖๒ เรื่อยมา ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้น
จากตำแหน่งครั้งนี้ ส่วนช่วงเวลาภายหลังจากนั้นได้ความจากผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีว่าต่าง

ฝ่ายต่างทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบุตรตามหน้าที่ของบิดามารดาตามปกติเท่านั้น มิได้ยุ่งเกี่ยวกันอีก
เจือสมกับภาพถ่ายของผู้ถูกกล่าวหาในข้อมูลการใช้แอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก ซึ่งปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็น
ภาพครอบครัวที่เป็นการใช้เวลากับบุตรผู้เยาว์ในฐานะที่เป็นบิดามารดาที่จำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตร
ผู้เยาว์ตามกฎหมายและตามหน้าที่ธรรมจรรยา ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการแสดงออกในฐานะที่เป็นสามี
ภริยากัน สำหรับข้อความที่นางสาวมยุรีโพสต์บนแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กซึ่งผู้ถูกกล่าวหาแสดงความ
คิดเห็นว่า "อย่าลืมฝึชิตัวนะ" และ "ถ้าออกจากงานแล้วใครจะเลี้ยงดูสามีล่ะ" นั้น เป็นข้อความที่
นางสาวมยุรีโพสต์เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ และ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตามลำดับ อันเป็นช่วงเวลา
ที่ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีอ้างว่ายังคงพยายามปรับตัวของแต่ละฝ่ายเพื่ออาจจะกลับมาใช้ชีวิตใน
ฐานะสามีภริยาอีกครั้งหลังจดทะเบียนหย่า ซึ่งเกิดขึ้นก่อนวันที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ต้องยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง สอดคล้องกับที่ผู้ถูกกล่าวหานำสืบว่า
ได้ยุติความสัมพันธ์ฉันสามีภริยากับนางสาวมยุรีโดยเด็ดขาดเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ทั้งตามทาง
ได้ส่วนได้ความจากนายธงชัยว่า พยานลงพื้นที่สืบสวนโดยแฝงตัวและเฝ้าดูพฤติกรรมของ
ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีในพื้นที่รวม ๕ วัน ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึง วันที่ ๔
ธันวาคม ๒๕๖๓ ไม่พบเห็นผู้ถูกกล่าวหาเข้าออกบริษัทนิคมชัยการเกษตร จำกัด ซึ่งเป็นบ้านพักอาศัย
ของนางสาวมยุรี และไม่พบเห็นผู้ถูกกล่าวหาเดินทางไปไหนมาไหนด้วยกันกับนางสาวมยุรี คงพบ
เพียงนางสาวมยุรีกับบุตร ทั้งที่บ้านของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันสามารถ
ไปมาหาสู่กันได้โดยง่าย แต่พยานปากนี้กลับไม่พบพฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีที่

แสดงออกในเชิงมีความสัมพันธ์อันสามิภริยากันแต่อย่างใด ถือเป็นเรื่องผิดปกติของสามิภริยาที่ ประสงค์จะรักษาสถานภาพความเป็นสามิภริยากันไว้ตามที่ถูกกล่าวหา ส่วนที่นายธงชัยอ้างว่าได้ ข้อมูลจากการสอบถามพนักงานในร้านหรือแหล่งข่าวบุคคลอื่นว่าทั้งสองเป็นสามิภริยากัน ก็ไม่ ปรากฏชื่อบุคคลดังกล่าวว่าเป็นผู้ใดบ้าง ไม่ปรากฏว่ามีการสอบสวนบุคคลดังกล่าวไว้ มีตัวตนอยู่จริง หรือไม่ คำเบิกความของนายธงชัยในส่วนนี้จึงเป็นเพียงพยานบอกเล่า ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ทั้งได้ ความจากทางใต้สวนพยานผู้ถูกกล่าวหาอีกว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีมิได้แจ้งบุคคลทั่วไปว่า หย่าขาดจากกัน แจ้งเพียงบุคคลใกล้ชิด และไม่ได้บอกพนักงานในร้านเนื่องจากไม่ได้พูดคุยเรื่อง ส่วนตัวกับพนักงาน จึงอาจเป็นเหตุให้ลูกจ้างและชาวบ้านในพื้นที่เข้าใจไปได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาและ นางสาวมยุรียังมีสถานะเป็นสามิภริยากัน และเป็นข้ออ้างที่เป็นไปได้เมื่อคำนึงถึงผลกระทบและ ภาพลักษณ์ในสังคมไทยที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อบุตรทั้งสองคนของ ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีต่างก็เบิกความยืนยันว่าไม่ต้องการให้ บุคคลทั่วไปทราบว่าเลิกกัน เพราะบุคคลทั้งสองเป็นที่รู้จักและเคารพนับถือของคนในชุมชน จะแจ้ง เพียงคนสนิทเท่านั้น สอดคล้องกับที่นายวิชาญ กำนันตำบลกันจุก และนายดาราศักดิ์ น้องชายของ ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งสนิทสนมกับผู้ถูกกล่าวหาเบิกความยืนยันว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีเลิกยุ่งเกี่ยว กันตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ ส่วนการที่ผู้ถูกกล่าวหายังใช้ภาพถ่ายคู่กับนางสาวมยุรีเป็นภาพประจำตัวใน แอปพลิเคชันไลน์ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาเบิกความว่ารูปภาพแสดงตนในแอปพลิเคชันไลน์เป็นรูปคู่ตั้งแต่ ขณะเป็นสามิภริยากันและปกติไม่ได้เปลี่ยนรูปบ่อย ก็ไม่ปรากฏว่าเป็นภาพถ่ายที่มีการถ่ายขึ้นใน

ช่วงเวลาใด หรือมีการเปลี่ยนไปใช้ภาพดังกล่าวภายหลังจากหย่าแล้วหรือไม่ นอกจากนี้ ทางไต่สวนก็
ไม่ปรากฏหลักฐานว่าหลังจดทะเบียนหย่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีมีการออกงานสังคมร่วมกัน
หรือแสดงออกถึงความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยาโดยเปิดเผยต่อสาธารณชนอีกหรือไม่ ข้ออ้างของผู้ร้องยัง
ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสองเป็นไปในฐานะบิดามารดาที่มีต่อบุตร
เท่านั้น พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนฟังไม่ได้ว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีซึ่งจดทะเบียนหย่า
ขาดจากกันแล้วยังอยู่กินกันฉันสามีภรรยา อันจะถือเป็นคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหาที่ต้องยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และประกาศคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส
อันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ วรรคสอง ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบในส่วนของนางสาวมยุรีต่อผู้ร้อง ที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในส่วนของนางสาวมยุรีกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลกันจู่ต่อผู้ร้อง จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้
ทราบ อันเป็นความผิดตามคำร้อง ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(อม.๕๐)

- ๑๐ -

พิพากษามานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยื่น.

นายอรพงษ์ ศิริกานต์นนท์

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๙/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑๖.๔/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายวริษฐ์ บุญรุ่ง ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ลงวันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และ
มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจ้อ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี นาคเมือง คู่สมรสที่จดทะเบียนหย่า แต่ยังอยู่กินฉันสามีภริยากัน ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับขอให้ลงโทษตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว
พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อมาวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรส กับนางสาวมยุรี นาคเมือง และจดทะเบียนหย่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ จากนั้นวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินที่มีชื่อนางสาวมยุรีหลายรายการ ได้แก่ ๑. บัญชีเงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี ๒. หุ้นบริษัทนิยมชัยการเกษตรจำกัด ๑,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๓. ที่ดินตามโฉนดที่ดิน ๙ แปลง ๔. ห้องชุด เลขที่ ๖๕/๓๘๖ อาคารเลขที่ ๑ แอสปาย ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑ ห้อง ๕. รถยนต์ ๕ คัน และ ๖. หนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ บัญชี วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นเอกสารชี้แจงข้อเท็จจริงว่า หลังจดทะเบียนหย่า

ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังอยู่บ้านเดียวกันแต่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ร้องตรวจสอบพยานหลักฐานแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินฉันสามีภริยา จึงมีหน้าที่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินของนางสาวมยุรี แต่ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหามีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้วยังอยู่กินกันฉันสามีภริยาหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ต้องพิจารณาพยานพฤติเหตุแวดล้อมและพฤติการณ์การแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีที่ปรากฏต่อสังคมเป็นการทั่วไปประกอบกัน ซึ่งนายธงชัย สุวรรณชัย พยานผู้ร้องลงพื้นที่สอบถามผู้ให้ข้อมูลจริง แต่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลผู้ให้ข้อมูลได้เนื่องจากจะกระทบต่อความปลอดภัยและหน้าที่การงานของผู้ให้ข้อมูล ส่วนที่นายธงชัยไม่พบเห็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาที่พึงปฏิบัติต่อภริยา เพราะนางสาวมยุรีไม่ค่อยออกงานสังคมและมีระยะเวลาตรวจสอบเพียง ๕ วัน จึงรับฟังนายธงชัยประกอบพยานหลักฐานอื่นของผู้ร้องได้ นอกจากนี้ผู้ร้องมีข้อความและภาพถ่ายของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก

ตามเอกสารหมาย ร.๑๒ หน้าที่ ๑๘๒ ถึง ๑๘๔ ที่แสดงออกว่าเป็นสามีภริยากัน และในแอปพลิเคชันไลน์ของผู้ถูกกล่าวหาที่ปรากฏภาพโปรไฟล์เป็นภาพคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี อีกทั้งทางได้สวนผู้ถูกกล่าวหาที่ยอมรับว่าไม่ต้องการให้บุคคลทั่วไปทราบเรื่อง ทั้งผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนมีการแจ้งข้อกล่าวหาว่า หลังจดทะเบียนหย่ากันแล้ว ตอนนี้อยู่บ้านเดียวกัน ประกอบกับไม่ปรากฏว่ามีการตกลงอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือทรัพย์สิน น่าเชื่อว่าหากไม่สามารถปรับตัวกันได้จึงค่อยแยกสถานะความเป็นสามีภริยากัน ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาว่ามิได้มีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยาแล้วขัดกับที่ปรากฏต่อสังคม จึงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง บัญญัติว่า คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดว่า บุคคลซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐ และมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นคู่สมรสตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง ... ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐและต่อมาได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย แต่ยังคงแสดงให้เห็นปรากฏหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีหรือภริยากัน จากบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ กรณีจึงมีปัญหาต้องพิจารณาก่อนว่า เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยากันจริงหรือไม่

เห็นว่า คดีนี้ไม่มีประจักษ์พยานมาเบิกความยืนยันถึงการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาโดยตรง คงมีแต่พยานพฤติเหตุแวดล้อมกรณีประกอบกับคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งข้อเท็จจริงได้ความจากนางสาวธัญพัทธ์ สนแก้ว พยานผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินชำนาญการ สำนักงานป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยเขียนชื่อนางสาวมยุรีในช่องคู่สมรส แต่ไม่ปรากฏรายการทรัพย์สินและหนี้สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี ต่อมาวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือเอกสารหมายเลข ร.๘ หน้า ๑๒๑ และ ๑๒๒ ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนหย่ากับนางสาวมยุรีปี ๒๕๖๑ แต่ยังคงอยู่บ้านเดียวกัน และนายธงชัย พยานผู้ร้องอีกปากหนึ่ง ซึ่งเป็นนักสืบสวนคดีทุจริตชำนาญการ เบิกความว่า พยานลงพื้นที่สืบสวนที่ตำบลกันจุก เป็นระยะเวลา ๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ พบว่าบริษัทนิยมชัยการเกษตร จำกัด ของนางสาวมยุรี เป็นร้านขายสินค้าการเกษตรขนาดใหญ่ ขายยารักษาโรคและขายสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวันต่าง ๆ สถานีบริการน้ำมัน และร้านสะดวกซื้อ มีพนักงาน ๒๕ ถึง ๓๐ คน พยานแฝงตัวเป็นตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยและเครื่องมือทางการเกษตรเข้าไปยังบริเวณร้าน พบนางสาวมยุรีและบุตร ไม่พบผู้ถูกกล่าวหาอยู่ที่ร้านดังกล่าว พยานสอบถามพนักงานในร้านต่างให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่านางสาวมยุรีเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหา พยานสอบถามจากแหล่งข่าวอื่นซึ่งเป็นข้าราชการ ๒ ราย อดีตข้าราชการ ๑ ราย และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอีก ๑ ราย ก็ให้ข้อมูลว่า ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลกันจุกทราบกันทั่วไปว่าทั้งสองคนเป็นสามีภริยากัน ดังนี้ พยานผู้ร้องทั้งสองปากจึงมิได้เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาพักอาศัยหรือร่วมทำมาหาได้อยู่กับนางสาวมยุรี คงมีแต่เพียงคำเบิกความของนายธงชัยที่ยืนยันว่าได้สอบถามพนักงานในร้าน ๒ คน

และบุคคลจากแหล่งอื่นอีก ๔ ราย แต่ก็ไม่มีการบันทึกภาพถ่ายบุคคลที่สอบถามหรือบันทึกถ้อยคำของบุคคลนั้นไว้เป็นหลักฐานประกอบ คำเบิกความของนายธัชชัยส่วนนี้จึงเป็นเพียงพยานบอกเล่าที่นับว่าง่ายแก่การกล่าวอ้าง อีกทั้งยังไม่ปรากฏชื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลนั้น จึงน่าสงสัยว่าผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้ถูกกล่าวหาเพียงพอที่จะรู้เห็นข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องโดยไม่มีโอกาสผิดพลาดคลาดเคลื่อนจริงหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการหย่าร้างเป็นเรื่องความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี ย่อมไม่มีความจำเป็นต้องป่าวประกาศแจ้งแก่ผู้อื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ดังจะเห็นได้จากที่ผู้ถูกกล่าวหาให้การว่า ตนกับนางสาวมยุรีไม่ต้องการให้ผู้ใดรับรู้ เนื่องจากต่างเป็นบุคคลที่คนในชุมชนให้การนับถือ และพึงสมรสกันได้ไม่นาน และข้อนี้ก็สอดคล้องกับที่นางสาวมยุรีเบิกความว่า มีเพียงมารดาและน้องสาวของตนเท่านั้นที่ทราบเรื่องการจดทะเบียนหย่า แม้กระทั่งบิดาก็ไม่ทราบเรื่อง นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังได้ความอีกว่า นายธัชชัยถามบุคคลเหล่านั้นโดยไม่ได้ถามตรง ๆ ส่วนผู้ให้ข้อมูลก็ได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนตามกฎหมายในการให้ถ้อยคำ จึงมิใช่เป็นวิธีการไต่สวนตามกฎหมาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมแล้วจึงไม่น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ ประกอบกับเหตุที่ผู้ร้องไม่เปิดเผยชื่อของผู้ให้ข้อมูลหรือนำตัวมาเบิกความต่อศาลนั้น ผู้ร้องอ้างเพียงว่ามีผลกระทบต่อความปลอดภัยและหน้าที่การงานของผู้ให้ข้อมูล แต่คดีนี้ไม่ใช่ความผิดอาญาร้ายแรงหรือมีพฤติการณ์อื่นใดทำให้เกิดอันตรายแก่พยานดังที่ผู้ร้องอ้าง กรณีจึงไม่ปรากฏเหตุจำเป็นหรือเหตุผลสมควรอันจะต้องรับฟังพยานบอกเล่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม พยานหลักฐานอื่นนอกจากนี้คงมีเพียงข้อมูลที่ปรากฏในแอปพลิเคชัน

ชั้นเฟซบุ๊กของผู้ถูกกล่าวหาและของนางสาวมยุรี ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๔ ซึ่งเป็นเพียงภาพถ่ายที่แสดงออกให้เห็นถึงการใช้ชีวิตครอบครัว แบบบิดามารดากับบุตร หรือบิดากับบุตร อันเป็นการทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตร ซึ่งแม้จดทะเบียนหย่าแล้วก็ตาม ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาหลุดพ้นจากหน้าที่ดังกล่าวไม่ จึงไม่ถือเป็นข้อพิรุธ ส่วนที่ผู้ถูกกล่าวหาส่งข้อความแสดงความคิดเห็น (comment) ในลักษณะหยอกล้อในฐานะเป็นสามีของนางสาวมยุรี ๒ ครั้ง นั้น ก็ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาส่งข้อความครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒ อันเป็นเวลาก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนานหลายเดือน ย่อมไม่ใช่พยานแวดล้อมใกล้ชิดที่บ่งชี้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำเช่นนั้นตลอดมาจนกระทั่งถึงเวลาที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนข้อมูลจากแอปพลิเคชันไลน์ที่ผู้ถูกกล่าวหาตั้งรูปประจำตัวเป็นภาพคู่ของตนและนางสาวมยุรีตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๔ นั้น ก็เป็นเพียงภาพถ่ายที่ผู้ถูกกล่าวหาใช้มาตั้งแต่ก่อนจดทะเบียนหย่า จึงมิใช่เป็นการแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาในขณะที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนข้อที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ โดยเขียนชื่อนางสาวมยุรีในช่องคู่สมรสนั้น ก็ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ระบุอย่างชัดเจนด้วยว่าหย่าแล้ว แม้ต่อมาวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนหย่ากับนางสาวมยุรีปี ๒๕๖๑ แต่ยังคงอยู่บ้านเดียวกัน ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ หน้า ๑๒๑ และ ๑๒๒ ก็ตาม แต่หากผู้ถูกกล่าวหาไม่เจตนาจดทะเบียนหย่าเพื่อเป็นเหตุให้ไม่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรีแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาไม่น่าจะชี้แจงอย่างเปิดเผยด้วยตนเองว่ายังคงอยู่บ้านเดียวกันกับนางสาวมยุรี ทั้งสาเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาอยู่บ้านนางสาวมยุรีดังกล่าวก็เพียงเพื่อดูแลบุตร

ดังนั้น จากเหตุผลดังวินิจฉัยแล้ว เมื่อผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธมาแต่แรกว่ามีได้อยู่กันฉันสามีภริยากับนางสาวมยุรี และพยานไต่สวนไม่มีพยานหลักฐานใดมีน้ำหนักพอให้รับฟังว่าผู้ถูกกล่าวหาได้แสดงออกว่านางสาวมยุรีมีสถานะเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหา ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้วยังอยู่กันฉันสามีภริยา ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีหน้าที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี ดังนั้น การที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรีด้วย จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยขึ้น

นายอาคม รุ่งแจ้ง

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๙/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายวรวิษฐ์ บุญรุ่ง ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี นาคเมือง คู่สมรสที่จดทะเบียนหย่าแต่ยังอยู่กินกันฉันสามีภริยา ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับขอให้ลงโทษตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว
พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองประกอบกับรายงานการไต่สวนของผู้ร้องและอุทธรณ์ของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความ
ไม่ได้แย้งในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ และพ้นจากตำแหน่ง
เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง เมื่อวันที่
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และจดทะเบียนหย่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่
๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีชื่อของนางสาวมยุรีหลายรายการ
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี รวมยอดเงิน ๒๗,๗๕๙.๓๑ บาท หุ้นบริษัทนิคมชัยการเกษตร
จำกัด ๑,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท รวมมูลค่าหุ้นเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ที่ดินมีโฉนดและหนังสือ
รับรองการทำประโยชน์ รวม ๙ แปลง หอสมุด ๑ ห้อง รถยนต์ ๕ คัน และหนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ บัญชี
รวมยอดเงิน ๔,๔๔๔,๖๘๙.๘๕ บาท วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นเอกสารประกอบ
บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและชี้แจงข้อเท็จจริงว่า หลังจดทะเบียนหย่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี
ยังอยู่บ้านเดียวกัน ผู้ร้องตรวจสอบพยานหลักฐานเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉัน
สามีภริยา จึงมีหน้าที่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรีด้วย แต่ผู้ถูกกล่าวหาจงใจ

ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรี ซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดกันแล้วยังอยู่กินกันฉันสามีภริยาหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส อันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ต้องพิจารณาพยานพหุเหตุแวดล้อมและพฤติการณ์การแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีที่ปรากฏต่อสังคมเป็นการทั่วไปประกอบกันนายธงชัย สุวรรณชัย พยานผู้ร้องลงพื้นที่และสอบถามผู้ให้ข้อมูลจริง แต่ไม่สามารถระบุบุคคลที่ให้ข้อมูลได้ เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยและหน้าที่การงานของผู้ให้ข้อมูล ส่วนที่นายธงชัยไม่พบพฤติกรรม การแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาที่พึงปฏิบัติต่อภริยาเพราะนางสาวมยุรีไม่ค่อยออกงานสังคมและ มีระยะเวลาตรวจสอบเพียง ๕ วัน จึงรับฟังข้อเท็จจริงที่นายธงชัยสอบถามมาประกอบพยานหลักฐานอื่นของผู้ร้องได้ นอกจากนี้ผู้ร้องมีข้อความและภาพถ่ายของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีในแอปพลิเคชัน เฟสบุ๊กตามเอกสารหมายเลข ร. ๑๒ หน้าที่ ๑๘๒ ถึง ๑๘๔ ที่แสดงออกว่าเป็นสามีภริยากัน และใน แอปพลิเคชันไลน์ของผู้ถูกกล่าวหาที่ปรากฏภาพโปรไฟล์เป็นภาพคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี อีกทั้งทางไตสวนผู้ถูกกล่าวหาที่รับว่าไม่ต้องการให้บุคคลทั่วไปทราบถึงเรื่องการหย่าร้าง ทั้งผู้ถูกกล่าวหา ชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนมีการแจ้งข้อกล่าวหาว่า หลังจากจดทะเบียนหย่ากันแล้ว แต่ยังคงอยู่บ้านเดียวกัน ประกอบกับไม่ปรากฏว่ามีการตกลงเรื่องการอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือแบ่งปันทรัพย์สินแต่อย่างใด ทำให้ นำเชื่อว่าหากไม่สามารถปรับตัวกันได้จึงค่อยแยกสถานะความเป็นสามีภริยากัน ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหา

ที่ว่ามิได้มีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยากันแล้วขัดกับที่ปรากฏต่อสังคม จึงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยานั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง บัญญัติว่า คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดว่า บุคคลซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐ และมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นคู่สมรสตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง... ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐและต่อมาได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมายแต่ยังแสดงให้ปรากฏหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีหรือภริยากัน จากบทบัญญัติดังกล่าวเมื่อผู้ถูกกล่าวหาเห็นว่าหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ และผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ กรณีจึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาก่อนว่า เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยากันจริงหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ไม่มีประจักษ์พยานมาเบิกความยืนยันถึงการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาโดยตรง คงมีแต่พยานพฤติเหตุแวดล้อมกรณีและคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความจากนางสาวธัญญพัทธ์ สนแก้ว พยานผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง โดยเขียนชื่อนางสาวมยุรีในช่องคู่สมรส แต่ไม่ปรากฏรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือตามเอกสารหมาย ร. ๘ หน้า ๑๒๑ และ ๑๒๒ ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนหย่ากับนางสาวมยุรีปี ๒๕๖๑

แต่ยังคงอยู่บ้านเดียวกัน และนายธงชัย สุวรรณชัย พยานผู้ร้องอีกปากหนึ่งซึ่งเป็นนักสืบสวนคดีทุจริต
ชำนาญการ เบิกความว่า พยานลงพื้นที่สืบสวนที่ตำบลกันจู ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่
๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ตลอดระยะเวลาดังกล่าวไม่พบผู้ถูกกล่าวหาอยู่ที่บริษัทนิมชัยการเกษตร จำกัด
ของนางสาวมยุรีซึ่งเป็นร้านขายสินค้าการเกษตรขนาดใหญ่ ขายยารักษาโรคและขายสินค้าจำเป็น
ในชีวิตประจำวันต่าง ๆ สถานีบริการน้ำมัน และร้านค้าสะดวกซื้อ มีพนักงาน ๒๕ ถึง ๓๐ คน โดยพยาน
แฝงตัวเป็นตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยและเครื่องมือทางการเกษตรเข้าไปยังบริเวณร้าน พบแต่นางสาวมยุรีและ
บุตร พยานสอบถามพนักงานในร้านต่างให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่านางสาวมยุรีเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหา
พยานสอบถามแหล่งข่าวซึ่งเป็นข้าราชการ ๒ ราย อดีตข้าราชการ ๑ ราย และสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลอีก ๑ ราย ต่างให้ข้อมูลว่า ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลกันจูทราบกันทั่วไปว่าทั้งสองคนเป็นสามี
ภริยากัน จากพยานหลักฐานที่ได้สวนมานี้ เห็นได้ว่านายธงชัยไม่พบเห็นผู้ถูกกล่าวหาที่ร้านของนางสาวมยุรี
ทั้งไม่เคยเห็นผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีอยู่ด้วยกันหรือไปไหนมาไหนด้วยกัน คำเบิกความของ
นายธงชัยฟังได้เพียงว่านายธงชัยสอบถามพนักงานในร้าน ๒ ราย และบุคคลจากแหล่งอื่นอีก ๔ ราย
ซึ่งไม่ปรากฏว่าเป็นใครบ้าง จึงเป็นพยานหลักฐานที่ค่อนข้างเลื่อนลอยไม่มีรายละเอียดเพียงพอให้เชื่อได้ว่า
ข้อมูลที่รับฟังมาเป็นเรื่องจริงหรือไม่ ทั้งข้ออ้างที่ไม่เปิดเผยชื่อของผู้ให้ข้อมูลแก่นายธงชัยหรือนำตัว
มาเบิกความต่อศาลที่ว่า เนื่องจากมีผลกระทบต่อความปลอดภัยและหน้าที่การงานของผู้ให้ข้อมูลนั้น
เห็นว่า คดีนี้ไม่ใช่ความผิดอาญาร้ายแรงหรือมีพฤติการณ์อื่นใดทำให้คาดคิดว่าจะเกิดอันตรายแก่พยาน
ดังที่ผู้ร้องอ้าง กรณีจึงไม่มีเหตุจำเป็นและมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับฟังพยานบอกเล่าเช่นว่านี้
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม
สำหรับพยานประกอบอื่นอันได้แก่ ภาพถ่ายและข้อความที่ปรากฏในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กของผู้ถูกกล่าวหา
และของนางสาวมยุรี ตามเอกสารหมาย ร. ๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๔ ที่แสดงออกให้เห็นถึงการใช้ชีวิต

ในครอบครัวแบบบิดามารดากับบุตร หรือบิดากับบุตร ก็เป็นเพียงการทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษา อันเป็นหน้าที่ตามกฎหมายและศีลธรรมอันดีในฐานะบิดามารดา และที่ผู้ถูกกล่าวหาส่งข้อความหยอกล้อในลักษณะว่าเป็นสามีนางสาวมยุรีไว้ ๒ ครั้ง ก็เป็นระยะเวลาก่อนที่จะถึงวันที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหลายเดือน ข้อมูลในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กดังกล่าวจึงไม่ใช่พยานแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับเวลาเกิดเหตุ ส่วนข้อมูลจากแอปพลิเคชันไลน์ที่ผู้ถูกกล่าวหาตั้งรูปประจำตัวเป็นภาพคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางมยุรีในลักษณะใกล้ชิดกัน ตามเอกสารหมาย ร. ๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึง ๑๘๕ นั้น ก็เป็นภาพถ่ายเดิมที่ผู้ถูกกล่าวหาใช้มาตั้งแต่ก่อนจดทะเบียนหย่า ซึ่งหลังจากนั้นผู้ถูกกล่าวหาก็ได้เปลี่ยนภาพถ่ายประจำตัวไปแล้ว ส่วนข้อที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ โดยเขียนชื่อนางสาวมยุรีในช่องคู่สมรส และระบุสถานภาพโดยทำเครื่องหมายในช่อง “โสด” และ “หย่า” พร้อมกันต่อมาวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนหย่ากับนางสาวมยุรีปี ๒๕๖๑ แต่ยังคงอยู่บ้านเดียวกัน ตามเอกสารหมาย ร. ๘ หน้า ๑๒๑ และ ๑๒๒ นั้น เห็นว่าเป็นเพียงการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมารดาของบุตรทั้งสองคนไม่ได้มีเจตนาปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบ การที่ผู้ถูกกล่าวหายังเข้าไปอยู่บ้านนางสาวมยุรีก็เป็นเรื่องที่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งยังมีสถานะเป็นบิดาของบุตรทั้งสองย่อมต้องช่วยกันเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็กและบุตรที่อยู่ในครรภ์ พยานหลักฐานจากการไต่สวนจึงฟังไม่ได้ว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้วยังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา ดังนั้นผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีหน้าที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี จึงถือไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และไม่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง อันจะเป็น

(อม.๕๐)

- ๓๗ -

ความผิดตามคำร้อง ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องของผู้ร้อง
มานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน

นางสาวสิริกานต์ มีจุล

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๙/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๗๖/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
		นายวิรัช บุญรุ่ง	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี นาคเมือง คู่สมรสซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยา ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และจดทะเบียนหย่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๑ หน้า ๑๗๓ ถึง ๑๗๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุมเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นเจ้าพนักงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ กับประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องกำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓

ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในชื่อของนางสาวมยุรีหลายรายการ คือ ๑.บัญชีเงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี ๒. หุ้บริษัทนิคมชัยการเกษตร จำกัด ๓. ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ๔ แปลง ๔. ห้องชุด ๑ ห้อง ๕. ยานพาหนะ ๕ คัน และ ๖. หนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ บัญชี ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงและข้อกล่าวหาต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่มีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยากันแล้ว โดยต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่บิดามารดาเลี้ยงบุตรเท่านั้น ผู้ร้องตรวจสอบพยานหลักฐานเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา และมีมติเสียงข้างมากกว่าผู้ถูกกล่าวหาจึงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อผู้ร้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีเพียงประการเดียวว่า ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีนาคเมือง ซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมายแล้ว ยังคงอยู่กินฉันสามีภริยาหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนไม่ได้ความแน่ชัดว่า หลังจากผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว บุคคลทั้งสองยังคงอยู่กินฉันสามีกันต่อไป แม้ผู้ร้องจะมีนายธงชัยมาเบิกความเป็นพยาน แต่พยานผู้ร้องดังกล่าวก็เป็นเพียงพยานบอกเล่า โดยนายธงชัยอ้างว่าได้ลงพื้นที่ไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นเวลา ๕ วัน โดยแฝงตัวไปสอบถามข้อมูลจากลูกจ้างของนางสาวมยุรีและผู้นำชุมชน รวมทั้งอดีตข้าราชการในพื้นที่ แต่ก็ไม่ปรากฏว่านายธงชัยได้ระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลว่าเป็นผู้ใดบ้าง และไม่มีภาพถ่ายที่แสดงถึงความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการอยู่กินกันฉันสามีภริยาระหว่างผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีมาแสดง ทั้งที่นายธงชัยอ้างว่าได้นำกล้องถ่ายรูปไปด้วย

คำบอกเล่าที่นายธงชัยได้รับมาจึงเป็นพยานหลักฐานที่ไม่ปรากฏแน่นชัดถึงแหล่งที่มา และขาดความน่าเชื่อถือ ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ทั้งเมื่อศาลตรวจดูรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรีตามคำร้องของผู้ร้องแล้ว ในส่วนบัญชีเงินฝาก ๖ บัญชี คงมีเพียงบัญชีเดียวที่มีเงินฝากหลักหมื่นต้น ๆ ส่วนบัญชีอื่นมีเงินฝากเพียงหลักสิบ หลักร้อย และหลักพันบาทเท่านั้น นับว่าเป็นเงินจำนวนไม่มากนัก สำหรับทรัพย์สินอื่นไม่ว่าจะเป็นที่ดิน ห้องชุด และรถยนต์ ก็ได้รับความจากหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ว่าเงินที่ใช้ซื้อทรัพย์สินดังกล่าวเป็นเงินรายได้ของครอบครัวนางสาวมยุรี และใส่ชื่อของนางสาวมยุรีเป็นผู้ครอบครองแทน จึงไม่มีเหตุจูงใจที่ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีจะจดทะเบียนหย่ากันเพื่อหลบเลี่ยงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง นอกจากนี้นางสาวมยุรียังเบิกความตอบศาลด้วยว่า เหตุที่พยานจดทะเบียนหย่ากับผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหา มีนิสัยเจ้าชู้และมีพฤติกรรมในทางชู้สาวกับหญิงอื่น ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญสำหรับชีวิตคู่ ยากที่ฝ่ายหญิงจะให้ภัยและหวนกลับมาอยู่กินกันฉันสามีภริยาอีก ข้อที่ผู้ร้องอุทธรณ์ว่าหลังจากผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีจดทะเบียนหย่ากันแล้ว บุคคลทั้งสองยังตั้งค่าแสดงต่อสาธารณะในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กว่าแต่งงานแล้ว และมีข้อความสนทนาในเฟซบุ๊กให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นสามีภริยากันอยู่ ทั้งในรูปโปรไฟล์แอปพลิเคชันไลน์ของผู้ถูกกล่าวหาที่ยังคงเป็นภาพคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีอยู่นั้น ก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในช่วงปี ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๒ หลังจากทั้งคู่จดทะเบียนหย่ากันไม่นานนัก การที่ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรีแสดงออกในสื่อสังคม

ออนไลน์ดังกล่าวรวมทั้งอยู่บ้านหลังเดียวกัน จึงอาจเป็นไปได้เพื่อการเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์เท่านั้น
ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนยังไม่มีเหตุผลหนักแน่นเพียงพอที่จะรับฟังว่า หลังจากจดทะเบียนหย่า
ขาดจากกันแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยแสดงออกให้ปรากฏ
หรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องของผู้ร้องขอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้อง
ฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายธนิต รัตนผล

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๙ /๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕ /๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายวรวิษฐ์ บุญรุ่ง ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งโดยผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี นาคเมืองคู่สมรสผู้ถูกกล่าวหา ที่อยู่กินฉันสามีภริยากัน ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหากับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำฟ้อง เอกสารประกอบคำฟ้อง คำให้การ และรายงาน
การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า
เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง ต่อมาวันที่
๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีจดทะเบียนหย่ากัน ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๑
หน้า ๑๗๓ ถึง ๑๗๕ ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีมีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือ เด็กหญิงวิศรดา บุญรุ่ง
เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และเด็กชายวิชาธร บุญรุ่ง เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๑
ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน
จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓
ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นเจ้าพนักงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ
ผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ และประกาศ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น
รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓
ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจาก
ตำแหน่งตามเอกสารหมายเลข ร.๘ หน้า ๙๒ ถึง ๑๒๐ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ

นางสาวมยุรี กล่าวคือ บัญชีเงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี หุ่นบริษัทนิยมชัยการเกษตร จำกัด ที่ดินที่อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ๙ แปลง ห้องชุด ๑ ห้อง ยานพาหนะ ๕ คัน รายการหนี้เบิกเกินบัญชี ๒ รายการ ผู้ร้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงและข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ร.๘ หน้าที่ ๑๒๑ และ ๑๒๒ และ ร.๑๐ หน้าที่ ๑๓๔ ถึง ๑๓๑ ผู้ร้องมีมติเสียงข้างมากกว่าผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินฉันสามีภริยา จึงมีหน้าที่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินของนางสาวมยุรี ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี นาคเมือง ซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว ยังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า แม้ผู้ร้องไม่มีประจักษ์พยานมาเบิกความยืนยันให้เห็นพฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหาในการใช้ชีวิตร่วมกันกับนางสาวมยุรี แต่ผู้ร้องมีพยานเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการไต่สวน ประกอบคำเบิกความของนางสาวธัญญพัทธ์ สนแก้ว เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สิน สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น และนายธงชัย สุวรรณชัย นักสืบสวนคดีทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๖ การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีว่าเป็นคู่สมรส ซึ่งรวมถึงผู้ที่อยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และประกาศ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ต้องพิจารณาจากพยานพฤติเหตุแวดล้อมและพฤติการณ์การแสดงออกของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีที่ปรากฏต่อสังคมเป็นการทั่วไปประกอบกัน นางสาวธัญญพัทธ์และนายธงชัยเป็นเจ้าหน้าที่

ของรัฐ ไม่มีส่วนได้เสีย หรือมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา นายธงชัยลงพื้นที่และสอบถามข้อเท็จจริงจากผู้ให้ข้อมูลจริง แต่ไม่สามารถระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลได้เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูลและหน้าที่การงานของผู้ให้ข้อมูล คำเบิกความของนายธงชัยเบิกความถึงแหล่งที่มาของข้อมูลประกอบด้วยแหล่งข่าวบุคคลในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ข้าราชการ อดีตข้าราชการ รวมทั้งข้าราชการที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ ตามสภาพ ลักษณะแหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าจึงเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ ไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เห็นว่า ความเป็น "คู่สมรส" พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง กำหนดให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ วรรคสอง กำหนดให้บุคคลซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐ หมายความว่ารวมถึงบุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐและต่อมาได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย แต่ยังแสดงให้เห็นปรากฏหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีหรือภริยากัน กรณีจึงต้องต้องพิจารณาว่า ณ วันที่ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรี ยังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา หรือไม่ ทางใต้สวนผู้ร้องมีนางสาวธัญญพัทธ์ สนแก้ว สนแก้ว เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สิน สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น เบิกความถึงรายงานผลการตรวจสอบที่สรุปว่า ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง ระบุชื่อนางสาวมยุรีในช่องคู่สมรส แต่ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของนางสาวมยุรี ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในลักษณะ การอยู่กินกันฉันสามีภริยากับนางสาวมยุรี พยานเห็นว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอจึงแจ้งข้อกล่าวหา แก่ผู้ถูกกล่าวหา พยานเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยาและแสดงให้เห็น ปราบกฏหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสถานะเป็นสามีของนางสาว มยุรี อย่างไรก็ดี นางสาวธัญญพัทธ์ไม่ได้รู้เห็นเหตุการณ์โดยตรง คงสรุปสำนวนการไต่สวนตาม พยานหลักฐานที่ได้รวบรวมมาเท่านั้น และผู้ร้องมีพยานซึ่งลงพื้นที่ตรวจสอบความสัมพันธ์การอยู่กิน กันฉันสามีภริยาของผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี คือ นายธงชัย สุวรรณชัย นักสืบสวนคดีทุจริต ข้าราชการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๖ ซึ่งเบิกความว่า พยานพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สืบสวนคดีทุจริต ภาค ๖ ลงพื้นที่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ พยานตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎร พบว่า ผู้ถูกกล่าวหาอยู่บ้านเลขที่ ๘๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนนางสาวมยุรี นาคเมือง อยู่บ้านเลขที่ ๑๓๖ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัด เพชรบูรณ์ พยานลงพื้นที่ไปที่บริษัทนิคมชัยการเกษตร จำกัด ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่เดียวกันกับที่อยู่ตาม ทะเบียนราษฎรของนางสาวมยุรีดังกล่าว เปิดเป็นร้านขายสินค้าการเกษตร ยารักษาโรค สินค้าจำเป็น ในชีวิตประจำวันต่างๆ และประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน มีพนักงานประมาณ ๒๕ ถึง ๓๐ คน พยานแฝงตัวเข้าไปเป็นตัวแทนจำหน่ายปุ๋ย พบนางสาวมยุรีกำลังรับและทอนเงินให้แก่ลูกค้า พยานสอบถามพนักงานในร้านให้ข้อมูลสอดคล้องตรงกันว่า เจ๊เมย์ หรือนางสาวมยุรีเป็นภริยาของ เสียเงิน หรือผู้ถูกกล่าวหา การไปตรวจสอบของพยานเป็นระยะเวลาานานกว่า ๕ วันดังกล่าว พยานพบเพียงนางสาวมยุรีซึ่งเป็นเจ้าของกิจการบริษัท แต่ไม่ปรากฏว่าพบเห็นผู้ถูกกล่าวหาเดินทาง มาที่บริษัทนิคมชัยการเกษตร จำกัด ซึ่งเป็นกิจการและที่พักอาศัยของนางสาวมยุรี อันจะแสดงให้เห็น

เห็นถึงพฤติการณ์ของการกินอยู่กันฉันสามีภริยาที่ยังแสดงให้เห็นปรากฏหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงมีสถานะเป็นสามีหรือภริยากันในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งการที่นายธงชัยเบิกความว่า พยานสอบถามแหล่งข่าวอื่นจากผู้นำชุมชน อดีตข้าราชการ และข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ข้อมูลตรงกันว่าเป็นที่ทราบกันทั่วไปของชาวบ้าน ตำบลกันจั่วว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีเป็นสามีภริยากัน ต่างประกอบธุรกิจในพื้นที่ดั้งเดิมของตระกูลทั้งสองฝ่ายซึ่งเป็นตระกูลใหญ่กว้างขวางและเป็นที่รู้จักของชาวบ้านในพื้นที่ ทั้งสองตระกูลมีที่ดินในการประกอบกิจการติดกัน ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีที่นายธงชัยได้รับมาจากการสอบถามพนักงานของพนักงานบริษัทนิคมชัยการเกษตร จำกัด และบุคคลในชุมชนดังกล่าว นายธงชัยไม่สามารถแจ้งชื่อ และที่อยู่ของบุคคลผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวได้ โดยให้เหตุผลเพียงว่าเพื่อความปลอดภัยของพยาน ทั้งไม่ปรากฏบันทึกภาพถ่ายในขณะสอบถามกลุ่มบุคคลดังกล่าว และบุคคลดังกล่าวไม่เคยให้ถ้อยคำไว้ในชั้นไต่สวนของผู้ร้อง ทั้งมิได้มาเบิกความต่อศาล การรับฟังพยานบอกเล่าในกรณีมีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่าได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ พยานบอกเล่าที่จะรับฟังได้จำเป็นต้องมีแหล่งที่มาที่แน่นอนและมีความน่าเชื่อถือ พยานผู้ร้องปากนายธงชัยเบิกความเลื่อนลอยในประเด็นแหล่งที่มาของพยานที่ให้ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างนายธงชัยและนางสาวมยุรี โดยไม่ปรากฏว่ามีพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน กรณีจึงไม่ใช่เหตุที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับตัวพยานที่จะสามารถรับฟังพยานบอกเล่าในกรณีมีเหตุจำเป็น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ได้

ส่วนที่ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การแสดงออกในเฟสบุ๊กของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี บทสนทนาในเฟสบุ๊ก และการใช้รูปโปรไฟล์ในแอปพลิเคชันไลน์เป็นรูปคู่ เป็นการแสดงออกแก่บุคคลทั่วไปว่ายังคงเป็นสามีภริยากัน ทั้งผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงต่อผู้ร้องก่อนแจ้งข้อกล่าวหาว่า หลังจดทะเบียนหย่ากันแล้วผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังอยู่บ้านเดียวกัน นอกจากนี้เมื่อจดทะเบียนหย่าขาดจากกัน ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีตกลงเรื่องการอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือเรื่องทรัพย์สิน พฤติการณ์ดังกล่าวรับฟังได้ว่าหลังจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้วผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยานั้น เมื่อพิจารณาข้อมูลทางสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ถูกกล่าวหาและของนางสาวมยุรี ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ และ ๑๘๒ เป็นภาพที่ถูกแสดงตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๒ ทั้งข้อความบทสนทนา ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๓ และ ๑๘๔ ระหว่างนางสาวมยุรี ผู้ถูกกล่าวหาและกลุ่มเพื่อน ก็ล้วนเป็นข้อความที่สนทนากันก่อนเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ สอดคล้องกับที่ผู้ถูกกล่าวหาให้การว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียุติความสัมพันธ์ฉันสามีภริยาโดยเด็ดขาดเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ นอกจากนี้ภาพและบทสนทนาดังกล่าวปรากฏขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์ก่อนวันที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุมแม้นรูปโปรไฟล์ในแอปพลิเคชันไลน์ของผู้ถูกกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๕ ยังคงปรากฏเป็นภาพคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี แต่เมื่อได้ความว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสอง เชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่ได้มีเหตุโกรธเคืองกันถึงขั้นที่จะนำภาพถ่ายของอีกฝ่ายออกจากสื่อสังคมออนไลน์ทั้งหมด ทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหาเพิ่งเปลี่ยนภาพคู่ดังกล่าวหลังจากที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่ง นอกจากนี้หลังจากวันที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง

ดังกล่าวแล้ว ทางไต่สวนก็ไม่ปรากฏพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาที่แสดงออกต่อบุคคลทั่วไปอย่างชัดเจน ว่างานสาวมยุรียังคงเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหาอีก ลำพังภาพและข้อความบทสนทนาบนสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวจึงยังไม่อาจนำมายืนยันถึงพฤติการณ์การกินอยู่ฉันสามีภริยาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งได้นอกจากนี้แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาเคยยื่นหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนถูกแจ้งข้อกล่าวหาตามเอกสารหมาย ร.๔ หน้า ๑๒๑ และ ๑๒๒ ว่าหลังจดทะเบียนหย่าขาดกันแล้วยังอยู่บ้านเดียวกันก็ตาม แต่ทางไต่สวนก็ไม่ปรากฏพยานบุคคลมาเบิกความยืนยันว่า ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่บ้านหลังเดียวกันเป็นที่รับรู้ของบุคคลโดยทั่วไป ทั้งการที่หลังจากจดทะเบียนหย่าขาดจากกัน ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่ได้ตกลงเรื่อง การอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือเรื่องทรัพย์สิน ก็ไม่ใช่ข้อบ่งชี้ว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงมีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยา เนื่องจากการตกลงในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสิทธิและหน้าที่ในฐานะบิดามารดาและสิทธิในทางทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาภายหลังจดทะเบียนหย่ากัน ในทางกฎหมายเท่านั้น มิใช่ข้อแสดงว่าผู้ถูกกล่าวหายังคงกระทำให้ปรากฏว่าเป็นสามีของนางสาวมยุรี ข้ออ้างของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของผู้ร้องฟังไม่ได้ว่า หลังจากผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจู้ ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยแสดงให้เห็นปรากฏว่ามีสถานะเป็นสามีภริยาหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนางสาวมยุรีต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจู้ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และไม่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน

(อม.๕๐)

- ๙ -

หรือหนังสือขึ้นกรณีพ้นจากตำแหน่ง อันเป็นความผิดตามคำร้อง คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายอุทัย โสภาโชติ

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๙ /๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๕ /๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายวิรัช บัญรุ่ง ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ถูกกล่าวหา อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้ง
ให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจาก
ตำแหน่ง โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สินพร้อมเอกสารประกอบของนางสาวมยุรี นาคเมือง
คู่สมรสที่อยู่กินฉันสามีภริยากัน ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาและลงโทษ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑) และ ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ถูกกล่าวหาอุทธรณ์

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความ
มิได้โต้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗
และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๔ และเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่ง
และพ้นตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติฉบับลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น
รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียน
สมรสกับนางสาวมยุรี นาคเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และจดทะเบียนหย่า
เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๑ หน้า ๑๗๓ ถึงหน้า ๑๗๕ โดยผู้ถูกกล่าวหา
ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามเอกสารหมายเลข

ร. ๘ หน้า ๙๒ ถึงหน้า ๑๒๐ แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในชื่อของนางสาวมยุรี หลายรายการ คือ ๑.บัญชีเงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี ๒.หุ้นบริษัทนิคมชัยการเกษตร จำกัด ๓.ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ๙ แปลง ๔. ห้องชุด ๑ ห้อง ๕.ยานพาหนะ ๕ คัน และ๖. หนี้เบิกเงินเกินบัญชี ๒ บัญชี ผู้ร้องจึงแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ข้อกล่าวหา โดยผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ข้อกล่าวหา ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ หน้า ๑๒๑ และหน้า ๑๒๒ เอกสารหมายเลข ร.๑๐ หน้า ๑๓๔ ถึงหน้า ๑๗๑ ว่า ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีไม่ได้มีความสัมพันธ์ ฉันทามีภริยากันแล้ว โดยต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่บิดามารดาเลี้ยงบุตรที่ยังเล็กเท่านั้น ผู้ร้องตรวจสอบ พยานหลักฐานแล้วเห็นว่า แม้หย่าขาดจากกันแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กิน ฉันทามีภริยา จึงมีมติเสียงข้างมากของผู้ร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ต่อมา วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจุก และยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยไม่ได้แสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรีตามเอกสารหมายเลข ค.๑ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลกันจุก ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี ซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้วยังอยู่กินฉันทามีภริยาหรือไม่ ตามทางไต่สวน ผู้ร้องมี

นางสาวธัญญพัทธ์ สนแก้ว เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น เป็นพยานเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงว่า ขณะดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สิน สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ พยานมีหน้าที่รับและตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลกันจุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายใน วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการภายในกำหนด สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์จึงมีหนังสือ ด่วนที่ ปช ๐๐๔๐ (พข)/๐๒๖๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓ ตามเอกสารหมายเลข ร.๗ หน้า ๙๑ แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการ ต่อมาวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจาก ตำแหน่ง และวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือ ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ หน้า ๑๒๑ และหน้า ๑๒๒ ซึ่งมีถ้อยคำระบุว่า ผู้ถูกกล่าวหาจดทะเบียนสมรสกับนางสาวมยุรี ประมาณปี ๒๕๕๘ แต่หย่าขาดจากกันประมาณปี ๒๕๖๑ โดยยังคงอยู่บ้านเดียวกัน จึงเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงพฤติการณ์การอยู่กินฉันสามีภริยา สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงมีบันทึกถึงผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.ภาค ๖ ขอให้ตรวจสอบความสัมพันธ์การอยู่กินฉันสามีภริยาของผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช.ภาค ๖ มีบันทึกลง วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข ร.๑๒ รายงานผลการตรวจสอบสรุปว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในลักษณะการอยู่กินฉันสามีภริยากับนางสาวมยุรี พยานเห็นว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้อง และได้แจ้ง

ข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ร.๑๐ พยานเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรียังคงอยู่กินฉันสามีภริยากันอยู่ และแสดงให้เห็นปรากฏการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสามีของนางสาวมยุรี และผู้ร้องยังมีนายธงชัย สุวรรณชัย นักสืบสวนคดีทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช.ภาค ๖ เป็นพยานเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงว่า ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับมอบหมายจากผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.ภาค ๖ ให้ตรวจสอบความสัมพันธ์การอยู่กินฉันสามีภริยาของผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี พยานดำเนินการตรวจสอบระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ จากข้อมูลทะเบียนราษฎร สื่อสังคมออนไลน์ และข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ จากข้อมูลทะเบียนราษฎรพบว่า ผู้ถูกกล่าวหาอยู่บ้านเลขที่ ๘๘ หมู่ ๑๐ ตำบลกันจ้อ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนนางสาวมยุรีอยู่ที่บ้านเลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๑๐ ตำบลกันจ้อ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือ เด็กหญิงวรวิศรา บุญรุ่ง เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และเด็กชายวิชาธร บุญรุ่ง เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยเด็กชายวิชาธรเกิดหลังจากผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว และมีข้อมูลการใช้โทรศัพท์พบว่าผู้ถูกกล่าวหาใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๘ ๘๒๘๑ ๑๖๔๘ ซึ่งจากข้อมูลการใช้เฟซบุ๊กพบว่า ผู้ถูกกล่าวหาใช้ชื่อในเฟซบุ๊กว่า “Warit Boonrung” มีการนำข้อมูลและรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับนางสาวมยุรีเข้าสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์ในลักษณะที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตแบบครอบครัวและแสดงออกให้เพื่อนในเฟซบุ๊กทราบว่าบุคคลทั้งสองยังเป็นสามีภริยากัน ส่วนนางสาวมยุรีใช้ชื่อในเฟซบุ๊กว่า “มยุรี นาคเมือง” มีการนำเข้าสู่ข้อมูลและรูปภาพเข้าสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับครอบครัวของบุคคลทั้งสอง มีข้อความสนทนาระหว่างเพื่อนในเครือข่ายสังคม

ออนไลน์ในลักษณะที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของสามีภริยา และแสดงออกให้เพื่อนในเฟซบุ๊กทราบว่า บุคคลทั้งสองยังเป็นสามีภริยากันอยู่ ส่วนข้อมูลจากแอปพลิเคชันไลน์พบว่า ผู้ถูกกล่าวหาใช้ชื่อใน แอปพลิเคชันไลน์ว่า “Warit Boonrung” โดยใช้ภาพถ่ายคู่ของผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี ในลักษณะใกล้ชิด กับแสดงตนในแอปพลิเคชันดังกล่าว พยานพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่งานสืบสวนคดีทุจริต ภาค ๖ สำนักงาน ป.ป.ช.ภาค ๖ ลงพื้นที่สืบสวนที่ตำบลกันจู้ พบว่า บริษัทนิมชัยการเกษตร จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๖ ตามทะเบียนราษฎรของนางสาวมยุรีเป็นร้านขายสินค้าการเกษตรขนาดใหญ่ ขายยารักษาโรคและขายสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวันต่าง ๆ สถานีบริการน้ำมันและร้านสะดวกซื้อ มีพนักงาน ๒๕ ถึง ๓๐ คน พยานแฝงตัวเป็นตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยและเครื่องมือทางการเกษตรเข้าไปยัง บริเวณร้านขายสินค้าการเกษตรของบริษัทนิมชัยการเกษตร จำกัด พบนางสาวมยุรีและบุตร โดย นางสาวมยุรีเป็นเจ้าของกิจการ พยานสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีจาก พนักงานในร้าน ต่างให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า นางสาวมยุรีเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหา จากนั้นได้ สอบถามจากแหล่งข่าวบุคคลอื่นที่ไม่ใช่พนักงานในร้านซึ่งได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกันกับพนักงาน ของบริษัทนิมชัยการเกษตร จำกัด ว่า เป็นที่ทราบกันทั่วไปของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลกันจู้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีเป็นสามีภริยากัน โดยทั้งคู่ประกอบธุรกิจในพื้นที่ดั้งเดิมของตระกูลทั้งสอง ฝ่ายซึ่งเป็นที่รู้จักของชาวบ้านในพื้นที่ เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรี ภายหลังจดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมายแล้ว ต้องพิจารณาพฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหา ที่แสดงออกให้ปรากฏต่อบุคคลทั่วไปดังที่เคยประพฤติปฏิบัติต่อนางสาวมยุรีก่อนจดทะเบียนหย่าขาด จากกันเสมือนหนึ่งว่านางสาวมยุรียังคงเป็นภริยาของผู้ถูกกล่าวหาอยู่ แต่ผู้ร้องไม่มีประจักษ์พยาน ยืนยันให้เห็นพฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีที่ยังคงสถานะเป็นสามีภริยากันภายหลังจาก

จดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว ซึ่งนายธงชัย พยานผู้ร้องเป็นนักสืบสวนคดีทุจริตที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบสถานะความสัมพันธ์ในฐานะสามีภริยาของผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรี โดยได้ลงพื้นที่ตรวจสอบ แต่ไม่พบพฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหาหรือพฤติการณ์อื่นที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เป็นสามีภริยากัน และไม่ปรากฏชื่อและนามสกุลของพนักงานในบริษัทที่ให้ข้อมูลแก่นายธงชัย ทั้งที่นายธงชัยเป็นนักสืบสวนคดีทุจริต แต่กลับไม่สอบถามชื่อและนามสกุลของบุคคลที่ให้ข้อมูล เพื่อย่อยต่อการตรวจสอบ หรือว่าได้รับการบอกเล่ามาจากบุคคลใด จะมีตัวตนอยู่จริงหรือไม่ โดยนายธงชัยเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในการสืบสวน สามารถที่จะสอบถามชื่อและนามสกุลได้ การสืบสวนเช่นนี้จึงขาดความน่าเชื่อถือว่าได้ข้อมูลหรือมีการบอกเล่ามาจากผู้ใด จะมีตัวตนจริงหรือไม่ที่จะต้องนำมาพิสูจน์ความจริง เมื่อไม่ปรากฏว่าบุคคลใดให้ข้อมูลหรือบุคคลใดเล่าให้ฟัง จึงเป็นพยานที่มีความเลือนลอย ที่ย่อยต่อการกล่าวอ้างโดยไม่ปรากฏเป็นบุคคลใดเป็นผู้ตอบคำถาม หรือเล่าเรื่องให้ฟัง หรือให้ข้อมูลแก่นายธงชัย ดังนี้ พยานบอกเล่าที่นายธงชัยกล่าวอ้างจึงมี สภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา ไม่น่าเชื่อถือว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๑) ที่ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่าเช่นนี้ อีกทั้งในการชี้แจงนำพยานบอกเล่าศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้นโดยลำพัง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ อีกทั้งระหว่างที่พยานลงพื้นที่ในการสืบสวนคดีทุจริตกลับไม่ปรากฏหลักฐานพฤติการณ์ในการใช้ชีวิต ร่วมกันที่ทำให้เข้าใจว่ายังคงมีสถานะเป็นสามีภริยากัน โดยนายธงชัยไม่สามารถสืบสวนในส่วนนี้ได้ ส่วนข้อมูลที่ปรากฏจากการตรวจสอบในการใช้แอปพลิเคชันเฟซบุ๊กของผู้ถูกกล่าวหา กับนางสาวมยุรี

ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๒ หน้า ๑๘๑ ถึงหน้า ๑๘๔ เป็นข้อมูลที่มีการนำเข้าไปปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ ภาพถ่ายในหน้า ๑๘๑ และหน้า ๑๘๒ เป็นภาพที่ผู้ถูกกล่าวหาและนางสาวมยุรีช่วยกันดูแลบุตร ซึ่งเป็นหน้าที่ของบิดามารดาตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติ แม้จะหย่าขาดจากกันก็ต้องรับผิดชอบ ในการเลี้ยงดูบุตร พยานหลักฐานจากการไต่สวนพยานของผู้ร้องยังไม่แน่ชัดว่า ผู้ถูกกล่าวหา และนางสาวมยุรีจะยังมีความสัมพันธ์ในฐานะสามีภริยากันอยู่ ส่วนข้อความสนทนาในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก หน้า ๑๘๓ และหน้า ๑๘๔ ก็ปรากฏว่าเป็นการสนทนากันในวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ และ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒ ก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องไม่มีหลักฐานอื่นใดที่แสดงให้เห็นบุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี มีสถานะเป็นสามีภริยากัน ทั้งนี้การลงพื้นที่สืบสวนของเจ้าพนักงานของผู้ร้องก็ไม่พบพบเหตุการณ์ใด ๆ ที่จะแสดงให้เห็นบุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรียังคงอยู่กินฉันเป็นสามีภริยากัน จึงเชื่อสมกับการไต่สวนพยานของผู้ถูกกล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้หย่าขาดจากนางสาวมยุรีไปแล้ว ในขณะที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ส่วนภาพคู่ของผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรี ในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กและแอปพลิเคชันไลน์ เป็นภาพที่ปรากฏมาแต่ดั้งเดิมก่อนที่จะหย่าขาดจากกัน จึงยังไม่อาจถือได้ว่าเป็นการแสดงออกให้ปรากฏโดยแจ้งชัดว่ายังมีสถานะเป็นสามีภริยากัน และการหย่าขาดจากกันของผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีก็ไม่จำเป็นต้องไปบอกแก่บุคคลทั่วไปหรือพนักงาน ในบริษัทฯ แม้ต่อมาในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลกันจุก และยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง โดยไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนางสาวมยุรี ตามเอกสารหมายเลข ค.๑ และศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันจู่ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ก็เป็นเพียงคำสั่งประทับรับรอง
คดีของผู้ถูกกล่าวหา ที่จะต้องให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ เท่านั้น ซึ่งไม่มีผลต่อการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนในคดีนี้
ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ผู้ถูกกล่าวหากับนางสาวมยุรีซึ่งจดทะเบียนหย่าขาดจากกันแล้ว ไม่ได้อยู่กินฉันสามีภริยา การที่
ผู้ถูกกล่าวหาทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเฉพาะในส่วน
ของผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่เป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและไม่มีพฤติการณ์อันควร
เชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งอันเป็นความผิด
ตามคำร้อง ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามาชอบแล้ว
อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายรักเกียรติ วัฒนพงษ์